

καὶ καθ' ἡν πτυχὴν οὐδεὶς θέλει πλεόν νά ἀκούσῃ τὰς ἀπαιτήσεις καὶ τὰς ἀξιώσεις τῆς. Ἀποδείξεις δὲ τοῦτου τὰ ἔθνη ἐκεῖνα ἄτινα, βάρεσκα, ἐν τῇ ἀποσυνθέσει αὐτῶν ἀσπασθέντα τὸν Χριστιανισμόν, ἀνῆλθον εἰς τὰς ὑφυλοτέρας βαθμίδας τῆς κοινωνικῆς καὶ ἠθικῆς ἀναπτύξεως. — «Διότι τὰ ἔθνη καὶ ἡ βασιλεία τὰ ὅποια δὲν ᾔθελον Σὲ δουλεύσει θέλουσιν ἀφηνιασθῇ καὶ τὰ ἔθνη ἐκεῖνα θέλουσιν ὀλοκλήρως ἐρημωθῇ» (Πσ. ζ'. 42.)

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Elisée Reclus

Δὲν εἶναι τὸ πρῶτον ἔργον τοῦ *Elisée Reclus* ἡ *Παγκόσμιος Γεωγραφία*· πλεῖστα ἄλλα ἔργα γεωγραφικὰ, γεωλογικὰ καὶ ἀστρονομικὰ τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως, ὡς ἀδάμαντες, μετὰ ἀνιχνυμένων διατριβῶν του ἐν τοῖς ἀναριθμήτοις περιοδικοῖς τῆς Γαλλίας, κοσμοῦσι τὴν βιβλιοθήκην τῆς Γαλλικῆς φιλολογίας. Ἐπειδὴ ὅμως ἐνταῦθα μόνον περὶ τῆς γεωγραφίας του πρόκειται, μόνον περὶ τοῦ φιλολογικοῦ τούτου κολοσσού, θέλομεν δι' ὀλίγων πραγματευσθῇ.

Χίλια τυπογραφικὰ φύλλα μεγάλου ὀγδόου ἐκδιδόμενα ἐπὶ 40 συνεχῇ ἔτη ἀνὰ δύο καθ' ἑβδομάδα καὶ ἀποτελέσοντα δέκα ὀγκωδεστάτους τόμους ὀκτὼ *χιλιάδων* σελίδων, ἰδοὺ τί κινεῖ ἡμᾶς νά ὀνομάσωμεν τὸ ἔργον τοῦτο κολοσσόν.

Βαθύνουσι, ἀκριβέσια, σαφένεια, κρίσεις, εἶναι αἱ κυριώτεραι ἀρεταὶ αἱ κοσμοῦσαι τὸ σύγγραμμα. Ἐξαιρέσεις διάφοροι εἰκόνας, 2, 000 γεωγραφικοὶ πίνακες ἐν τῇ κειμένῳ καὶ πλεῖστοι ἄλλοι χρωματιστοὶ πρόσθετοι ἐν αὐτῷ θέλουσιν κοσμεῖν τὸ σύγγραμμα τοῦτο, οὕτινος καὶ ἄνευ αὐτῶν ἡ ἀκρίβεια καὶ μόνη εἶναι ἀρκετὴς κόσμος.

Ἐκ τῶν ὀγδοήκοντα σελίδων, 2; ὁ ἔξοχος συγγραφεὺς ἀφιερεῖ εἰς τὸν λαὸν καὶ τὴν γεωγραφίαν τῆς Ἑλλάδος ἀποσπώμενα μέρη τινα, ἅτινα παραθέτομεν τοῖς ἀναγνώσταις, ὅπως ἔστω καὶ ἐκ τῶν ὀλίγων τούτων, κρίνωσι περὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἔργου.

Ἀλήθεια ἐνιαχοῦ μὲν πικρά, ἀλλ' ἀναγκαῖα, καὶ αἱ τὸ ὅλον ἔργον κοσμοῦσαι ἀρεταὶ φαίνονται εὐθὺς πρὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ προσεκτικοῦ ἀναγνώστου, ὅστις βεβαίως ἐκ τούτων θέλει ἐκτιμῆσαι ἀναλόγως καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ ὅλου ἔργου. Ἰδοὺ ταῦτα·

ΕΛΛΑΣ

ΕΠΩΝΙΣ ΕΝ ΣΥΝΟΛῳ*

Ἡ Ἑλλὰς· περιωρισμένη εἰς τὰ στενὰ αὐτῆς ὄρια πρὸς Νότον τοῦ Ἀμβρακικοῦ καὶ Παγασιτικοῦ κόλπου

* Τὸ μέρος τοῦτο ἐκ δώδεκα σελίδων συγκεῖμενον παραθέτομεν ὀλοκλήρως ὡς πολλοὺ λόγους καὶ μετ' ἐπιστασίας μελέτης ἄξιον διὰ πάντα Ἑλληνα.

εἶναι χώρα 50, 000 τετραγ. χιλιομέτρων ἀποτελοῦσα πλεόν ἢ τὸ δεκάκις χιλιοστὸν μέρος τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς. Ἀπεράντων χωρῶν, ὡς λ. χ. τῆς Ρωσικῆς αὐτοκρατορίας, ἐπαρχίας, εὐρύτεραι τῆς Ἑλλάδος, οὐδὲν ἔχουσι τὸ διακρίνον αὐτὰς τῶν πέριξ· καὶ τὸ ὄνομα τῶν μόλις εἶναι ἐγκεχαραγμένον ἐν τῇ μνήμῃ ἡμῶν. Πόσας ὅμως ἀπεναντίας ὁ τόσῳ μικρὸς οὗτος τόπος τόσῳ ἄσημος ἐν τῷ χάρτῳ μας ἐν συγκρίσει πρὸς μεγάλα βασιλεία διεγείρει ἐν ἡμῖν ἀναμνήσεις! Οὐδὲν τῆς γῆς μέρος ἐφθασεν εἰς βαθμὸν πολιτισμοῦ, ἀρμονικώτερον ἐν τῷ συνόλῳ καὶ εὐμενέστερον ἐν τῇ ἐν γένει τοῦ ἀτόμου ἀναπτύξει ὅσω ἡ μικρὰ αὐτὴ γωνία. Καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας, ἔτι, ἂν καὶ μεταθανάτες εἰς κύκλον ἱστορικὸν ἀσυγκρίτως εὐρύτερον ἢ τὸν ἐπὶ τῶν Ἑλλήνων, ὀφείλομεν ἐντούτοις νά στρέφωμεν πάντοτε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν πρὸς τὰ ὀπίσω διὰ νά θεωρῶμεν τοὺς μικροὺς τούτους λαοὺς τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες ἔμειναν διδάσκαλοι ἡμῶν ἐν τῇ τέχνῃ καὶ μυσταγωγοὶ ἐν ταῖς ἐπιστήμας. Ἡ πόλις, ἥτις ὑπῆρξε «τὸ σχολεῖον τῆς Ἑλλάδος» εἶναι ἔτι διὰ τῆς ἱστορίας καὶ τῶν παραδειγμάτων τῆς τῷ σχολεῖον ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου. Μετὰ εἴκοσιν αἰώνων παρακμὴν δὲν ἔπαυσε νά μᾶς φωτίζει· ὡς οἱ ἐσθρασμένοι ἤδη ἐκείνοι ἀστέρες, ὧν αἱ ἀκτῖνες ἐξακολουθοῦσι νά φωτίζουν τὴν γῆν.

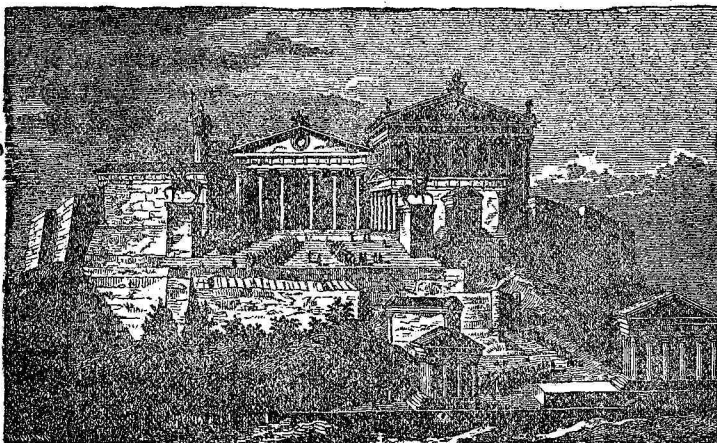
Εἶναι πρόδηλον ὅτι εἰς τὴν γεωγραφικὴν τῆς Ἑλλάδος θέσιν πρέπει νά ἀποδώσωμεν τὸ τόσῳ ἔξοχον μέρος, ὅπερ οἱ λαοὶ τῆς ἐξετέλεσαν ἐπὶ μακρὰν τῆς παγκοσμίου ἱστορίας περίοδον. Καὶ ὅντως φυλαὶ ὁμοίαις τάξεως, ἀλλὰ κατοικοῦσαι χώρας ἥττον εὐτυχεῖς λ. χ. οἱ Πελασγοί, οἵτινες θεωροῦνται ὡς πρόγονοι τῶν Ἀλβανῶν δὲν ἠδυνήθησαν νά υπερπηδήσωσι τὸν βάρβαρον βίον, ἐν ᾧ χρόνῳ οἱ Ἕλληνες ἐτίθεντο ἐπὶ κεφαλὰς τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν χαράττοντες αὐτοῖς ὁδοὺς τέως ἀγνώστους. Ἐὰν ἡ Ἑλλὰς, ἡ ἐν τῇ νῦν γεωλογικῇ περιόδῳ διασχιζομένη τόσῳ θαυμασίως ὑπὸ τῶν κυμάτων, ἐξηκολούθει νά ἵσται, ὅ,τι ἦτο κατὰ τὴν τρίτην περίοδον, εὖρεῖα τουτέστιν ἡπειρωτικὴ κοιλάς, προσκεκολλημένη εἰς τὰς ἐρήμους τῆς Λιβύης καὶ διατρεχομένη ὑπὸ λεόντων καὶ ῥινοκερώτων, ἠδύνατο ποτὲ νά κατασταθῇ ἡ πατρίς τοῦ Φειδίου καὶ τοῦ Αἰσχύλου καὶ τοῦ Δημοσθένους; Οὐχί, βεβαίως. Θὰ ἦτο, ὅ,τι εἶναι σήμερον ἡ Ἀφρική, καὶ μακρὰν τοῦ νά ἵσται προστάτις τοῦ πολιτισμοῦ, ᾗθελε περιμένει ὅπως ἡ πρόωσις φέροι αὐτὸν πρὸς αὐτὴν ἔξωθεν. Πλὴν εἶναι ἀληθὲς ὅτι, ἐνεκα τῆς ὁλονὲν μεγεθυνομένης εὐρύτητος τοῦ ὀρίζοντος, ἦν παρέχουσιν αἱ ἐμπορικαὶ ὁδοί, ἡ Ἑλλὰς ἐμειώθη μικρὸν ἀναλόγως τοῦ γνωστοῦ κόσμου καὶ ὅτι τέλος ἀπώλεσε τὰ προνόμια ἐκεῖνα, ἅτινα εἶχον ἐξασφαλίσει αὐτῇ τὸ κατ' ἀρχὰς ἡ γεωγραφικὴ θέσις καὶ ὁ κατάλληλος τῶν παρὰ τῶν σχηματισμῶν.

Ὁ Ἑλληνικὴ χερσόνησος εἶχε τὸ προτέρημα πρὸ τῆς Θράκης καὶ τῆς Μακεδονίας τοῦ νά ἵσται ὅλως προφυλαγμένη πρὸς Βορρᾶν δι' ἐγκαρσίων ἐρυμάτων

δρέων. διὰ τοῦτο χάρις εἰς τὰ προστατευτικά ταῦτα προπύργια ἡ Ἑλληνικὴ γεωργία ἠδυνήθη νὰ ἀναπτυχθῇ χωρὶς νὰ φοβηθῇ ἐν τῇ βλαστῇ τῆς τὰς ἐνοχλήσεις τῶν ἀλλεπαλλήλων εἰσβολῶν τῶν βυρβάρων. Πρὸς Βορρᾶν καὶ Ἀνατολὰς τῆς Θεσσαλίας, ὁ Ὀλυμπος, τὸ Πήλιον καὶ ἡ Ὄσσα ἀποτελοῦσι πρὸς τὸ μέρος τῆς Μακεδονίας τὰ πρῶτα καὶ ἀνυπερβλητὰ ἐμπόδια. Πρὸς τὰ σύνορα τῆς σημερινῆς Ἑλλάδος καὶ Θεσσαλίας δεύτερον ἀπαντᾶται ἔρυμα· ἡ ἀπόρροῶς σειρὰ τῆς Ὀθρυος.

Πέραξ τοῦ Μελιακοῦ κόλπου νέον κώλυμα κλείει τὴν δίοδον· πρέπει νὰ διεισδύσῃ τις μεταξὺ τοῦ βράχου καὶ τῆς θαλάσσης διὰ τοῦ στενοῦ τῶν Θερμοπυλῶν. Ἀφ' οὗ διέλθει δὲ τὰ ὄρη τῆς Λοκρίδος, ἵνα κατέλθῃ εἰς τὴν πεδιάδα τῶν Θηβῶν μένει ἔτι νὰ διέλθῃ τὸν Πάρνηθα ἢ τὰς ὑπορείας τοῦ Κυθαίρωνος, πρὶν ἢ φθάσῃ εἰς τὴν παιδιάδα τῆς Ἀττικῆς· ἐκείθεν δὲ ὁ Ἰσθμὸς ὑπερασπίζεται δι' ἄλλων ἐγκαρσίων ἐρυμάτων ἐξωτερικῶν προπυργίων τῆς μεγάλης δρεινῆς

καὶ ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως. Εὐρέως ἀνοιγομένη πρὸς τὸ Αἰγαῖον διὰ τῶν κόλπων καὶ τῶν λιμένων τῆς, προστατευομένων ὑπὸ ἀναριθμητῶν νήσων καὶ ὡς τόπων σιτοδοσίας καὶ ὡς τόπων καταφυγίου, ἡ Ἑλλὰς ἠδύνατο νὰ εἰσέλθῃ λίαν εὐκόλως εἰς κερδοφόρους συναλλαγὰς μὲ τὰ μᾶλλον πεπολιτισμένα ἔθνη, ἅτινα ἔζων εἰς τὴν ἀπέναντι ἀκτὴν τῶν ὀδοντωτῶν παραλίων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Οἱ ἄποικοι τῆς Ἰονίας δὲν μετέφερον ἀπλῶς μόνον σιτία καὶ ἐμπορεύματα εἰς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν Ἀθηναίους καὶ Πελασγοὺς, ἀλλὰ καὶ τοὺς μύθους, καὶ τὰς ποιήσεις, καὶ τὰς τέχνας τῆς πατρίδος τῶν. Καὶ ἐν γένει διὰ τε τοῦ σχηματισμοῦ τῶν παραλίων καὶ διὰ τῆς διαθέσεως τῶν ὀρέων τῆς Ἑλλὰς κατέχει, οὕτως εἰπεῖν, θέσιν ἐφόρου ἐπὶ τῆς Ἀνατολῆς, ὅθεν ἤλθον αὐτῇ τὰ φῶτα ἀπὸ τοῦ ἀνατολικοῦ μέρους αἱ χερσόννησοι ἐκτείνονται ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ πρὸς τὸ αὐτὸ μέρος αἱ πλείονες διασπείρονται νῆσοι· ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὡ-

Ἡ πάλαι Ἀκρόπολις.

ἀκροπόλεως τῆς Πελοποννήσου.* Πολλοὶ πολλάκις παραβάλλουσι τὴν Ἑλλάδα πρὸς σειρὰν δωματίων, ὧν αἱ θύραι εἰσὶ στενὰς μεμοχλευμέναι· δύσκολον τὸ νὰ εἰσέλθῃ τις ἐν αὐτοῖς· πλὴν δυσκολώτερον τὸ νὰ ἐξέλθῃ διὰ τοὺς φυλάσσοντας αὐτά· ὁ δὲ Michelet λέγει, « ἡ Ἑλλὰς ὁμοιάζει πρὸς τριπύθμενον παγίδα· δύνασθε νὰ εἰσέλθητε, ἀλλ' ἅμα εἰσέλθητε εὐρίσκεσθε αἰχμαλώτους πρῶτον ἐν Μακεδονίᾳ κατόπιν ἐν Θεσσαλίᾳ, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν Θερμοπύλαις καὶ τῷ Ἰσθμῷ». Ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐντεῦθεν τοῦ Ἰσθμοῦ εἶναι δύσκολον τὸ νὰ εἰσδύσῃ τις· καὶ ἡ Λακεδαιμόνιος διὰ τοῦτο ἦτο ἐπὶ πολὺ ἀπρόσβλητος.

Ἐν ἐποχῇ, καθ' ἣν ἡ ναυτιλία ἔτι καὶ εἰς θαλάσσης κεκλεισμένης ἦν ἐπικίνδυνος, ἡ Ἑλλὰς ἐπροστατεύετο ὑπὸ τῆς θαλάσσης κατὰ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν κατοίκων τῆς ἀνατολῆς· τοῦδε μὲν ὁμῶς χώρα προσεκάλει μᾶλλον αὐτῆς τοὺς ναυτιλλομένους εἰς εἰρήνην· « Ἀκρόπολις τῆς Ἑλλάδος».

σαύτως παραλίας ἀνοίγονται οἱ εὐθετώτεροι καὶ μᾶλλον προπεφυλαγμένοι λιμένες καὶ ἐκτείνονται ἐντὸς τῶν ἡμικυκλίων τῶν ὀρέων αἱ προσφορώτεροι δι' ἐγκατάστασιν πολυαριθμῶν πολιτειῶν γαίαι. Ἐν τούτοις ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔχει, ὡς ἡ Τουρκία, τὸ ἐλάττωμα τοῦ νὰ στερῇται σχεδὸν ἀμέσου μετὰ τῆς Δύσεως συγκοινωνίας ἕνεκα πλατείας τινος ζώνης ὀρέων ἀποκρήμων ἢ ἀκτῶν ἀποτόμων. Τὸ Ἰόνιον πέλαγος εἶναι, ἀληθῶς εἰπεῖν, πλατὺ καὶ ἐρημον πρὸς δυσμὰς τῆς Πελοποννήσου· ἀλλ' ὁ Κορινθιακὸς κόλπος, ὅστις διασχίζει κατὰ πλάτος ὁλόκληρον τὴν Ἑλληνικὴν χερσόννησον καὶ ἡ σειρὰ τῶν Ἰονίων νήσων ἐκ τῶν ὁποίων βλέπει τις μακρόθεν τὰ ὄρη τῆς Ἰταλίας ἔπρεπε νὰ ᾔῃναι πρόδρομος, οὕτως εἰπεῖν, εἰς τὴν ναυτιλίαν τῶν δυτικῶν θαλασσῶν. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οἱ Ἀκαρνανεῖς, οἵτινες ἐγίνωσκον τὴν τέχνην τοῦ κτίσκειν θόλους πολὺ πρὶν ἢ γνωρίσασιν αὐτὴν οἱ Ῥωμαῖοι, ἠδυνήθησαν, χάρις εἰς τὸ ἐμπόριον, νὰ διδά-

ξωσι τὴν τέχνην των εἰς τοὺς ἰταλικοὺς λαοὺς· ἀργότερον δὲ οἱ Ἕλληνες ἀκόπως κατέστησαν οἱ ἐμπολιτισταὶ ὅλου τοῦ τῆς δυτικῆς μεσογείου κόσμου.

Ἰδιαίτατον χαρακτηριστικὸν τῆς Ἑλλάδος θεωρουμένης ἐν τῷ σχηματισμῷ τοῦ ἐδάφους τῆς εἶναι ὁ μέγας ἀριθμὸς μικρῶν πεδιάδων, ἀνεξαρτήτων καὶ χωριζομένων ἀλλήλων διὰ βράχων καὶ περιτειχισμάτων ὄρεων. Τὸ κατ' ἀρχὰς ἡ διάθεσις τῆς χώρας παρουσιάζετο εἰς τὴν διαίρεσιν τῶν ἑλληνικῶν φυλῶν εἰς πληθὺν αὐτονόμων δημοκρατειῶν. Ἐκάστη πόλις εἶχε τὸν ποταμὸν τῆς, τὸ ἀμφιθέκτρον τῶν λόφων ἢ ὄρεων τῆς, τὴν ἀκρόπολιν τῆς, τοὺς ἀγροὺς τῆς, τὰς φυτείας, καὶ τὰ δάση τῆς· πᾶσαι σχεδὸν ἐπίσης εἶχον τὴν πρὸς τὴν θάλασσαν ἐκβολὴν των (τὸν λιμένα των). Ὅλα τὰ ἀναγκαῖα εἰς κοινωνίαν ἐλευθέραν στοιχεῖα εὗρισκοντο ἡνωμένα εἰς τὰς μικρὰς ταύτας πολιτείας· ἡ δὲ γειτνίασις ἀντιπάλων πόλεων ἐξ ἴσου

εὐκινησίαις τοῦ κύματος. Ἐκπαλαὶ ἔχουσιν ἀφεθῇ εἰς τὸ πάθος τῶν ταξιδίων. Ὅταν οἱ κάτοικοι πόλεως τινος ἐπληθύνοντο ἀναφορικῶς πρὸς τὴν τρέφουσαν αὐτοὺς χώραν, ἐσπευδον νὰ ἀποστείλωσιν ἀποικίας ὡς φωλεὰ μελισσῶν· διέτρεχον τὰς ὄχθας τῆς Μεσογείου, ἵνα εὗρωσι θέσιν ἀναπολοῦσαν εἰς αὐτοὺς τὴν πατρίδα καὶ ἀνεγείρωσιν ἐν αὐτῇ νέαν ἀκρόπολιν. Οὕτως ἀπὸ τῆς Μαιώτιδος λίμνης μέχρις ἐντεῦθεν τῶν Ἡρακλείων στηλῶν καὶ ἀπὸ τῆς Τανάιδος καὶ τοῦ Παντικαπαίου μέχρι Κάδικος καὶ Τίγγιος ἀνέτελλον παντοῦ ἑλληνικαὶ πόλεις. Χάρις δὲ εἰς τὰς διεσπαρμένους ταύτας ἀποικίας, πολλαὶ τῶν ὁποίων ὑπερέρρησαν καὶ τὰς μητροπόλεις των κατὰ πολὺ καὶ κατὰ τὴν δόξαν καὶ κατὰ τὴν δύναμιν, ἡ καθ'αυτὴ Ἑλλὰς, ἡ Ἑλλὰς τῶν ἐπιστημῶν, τῶν τεχνῶν καὶ τῆς δημοκρατικῆς αὐτονομίας ἐτελεύτησεν, ἀφ' οὗ ἐξεχείλισεν εὐρέως ἐκτὸς τῆς κοιτίδος τῆς καὶ κατέλαβε διά-

Τεμάχιον λευκίτιδος θεώμενον διὰ μικροσκοπίου.

προστατευομένων ὑπέθαλπεν ἄμιλλαν διαρκῇ, ἥτις συχνάκις ἐξετρέπετο εἰς πάλην καὶ μάχας. Αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου ἐπηύξανον τὴν πολιτικὴν διαφορὰν· ἕκαστη τούτων ὡς καὶ αἱ πολιτεῖαι τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου εἶχεν ἰδρυθῇ εἰς πόλιν δημοκρατουμένην· παντοῦ ἡ πολιτικὴ προκατάρξις ἀνεπτύσσετο ἐλευθέρως· οὕτω δὲ καὶ ἡ ἐλαχίστη τοῦ Ἀρχιπελάγους νήσος ἠδυνήθη νὰ παραγάγῃ ἄνδρας μεγάλους ἐν τῇ ἱστορίᾳ.

Ἐὰν ὅμως ἕνεκα τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ ἐδάφους, τῆς πληθύος τῶν νήσων καὶ χερσονήσων τῆς ἡ Ἑλλὰς διαίρεται ἐπ' ἄπειρον, οὐχ ἥττον εἶναι μία ἕνεκα τῆς θαλάσσης ἥτις τὴν περιβρέχει, τὴν διασχίζει, τὴν τέμνει εἰς θυσσάνους, καὶ δίδει εἰς αὐτὴν ἑκτακτον παράστασιν ἀκτῶν. Οἱ κόλποι καὶ οἱ ἀπειράριθμοι λιμένες τῆς Ἑλλάδος ἔχουσι καταστήσει τοὺς λαοὺς τῶν παραλίων τῆς «ἀμφιβίου», ὡς τοὺς ὀνομάζει ὁ Στράβων· οἱ Ἕλληνες ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς τι τῆς

φορα μέρη τοῦ περιβάλλου τῆς μεσογείου. Ἀναφορικῶς πρὸς τὸν ἀρχαῖον κόσμον, οἱ Ἕλληνες ἦσαν ὅ,τι οἱ Ἀγγλοὶ σήμερον. Ἡ ἀξιοσημείωτος ἀναλογία, ἣν ἡ μικρὰ Ἑλληνικὴ Χερσόνησος καὶ αἱ γειτνιάζουσαι νῆσοι παρουσιάζουσιν πρὸς τὸ Βρετανικὸν ἀρχιπέλαγος, καίμενον ἀκριβῶς εἰς τὸ ἄλλο τῆς Ἡπείρου· ἄκρον ἀνευρίσκεται ἐπίσης εἰς τὴν κλήσιν τῶν κατοικούντων αὐτὰς ἐθνῶν.

ΛΟΡΑΤΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Λέν εἶναι πάντοτε ἀνάγκη, ὡς ὁ Κολόμβος, νὰ διατρέξῃ τις κινδύνους θαλάσσης καὶ ξηρᾶς διὰ νὰ ἀνακαλύψῃ κόσμον. Ὁ Γαλιλαῖος, χωρὶς νὰ ἀφήσῃ τὴν στέγην του, τῇ βοήθειᾳ μόνον τῶν διόπτρων του κατὼπτευσεν τὰ ὄρη τῆς Σελήνης, προώδευσε μέχρι τῶν δορυφόρων τοῦ Διὸς καὶ ἐφθασεν ἕως εἰς τὰ ἀθροσί-